

راهنمای مصاحبه با کودکان

مهارت‌های ضروری برای پلیس، مشاوران، وکلا و مددکاران اجتماعی

نویسندگان

کلر ویلسون - مارتین پاول

مترجمان

سروش بهربر - مهدی جاوید

کلر ویلسون و مارتین پاول

راهنمای مصاحبه با کودکان/ نویسندگان کلر ویلسون و مارتین پاول. ترجمه سروش بهربر و مهدی جاوید.
ویرایش ادبی مهدی خدابخش. - تهران: دانشگاه علوم انتظامی - معاونت پژوهش - اداره چاپ و نشر، ۱۳۸۵.
و، ۱۴۸ ص. - (معاونت پژوهش دانشگاه علوم انتظامی ناجا، اداره چاپ و نشر؛ [ج ۷۵])

ISBN 964-7648-28-8 ۱۵۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

عنوان اصلی: A Guide to Interviewing Children: Essential Skills for Counselors, Police, Lawyers, and Social Workers, 2001

۱. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. ۲. مصاحبه با کودکان آزر دیده. ۳. کودکان - سوء استفاده جنسی -
پی جویی. الف. پاول، ب. بهربر، سروش، مترجم. ج. جاوید، مهدی، مترجم. د. دانشگاه علوم انتظامی ناجا.
اداره چاپ و نشر. ه. دانشگاه علوم انتظامی ناجا. و. عنوان. ز. فروست.

LGR ۹۹۶/۵۲

۳۷۸/۵۵

ج. ۷۵

کتابخانه ملی ایران

۱۵۲۱۶-۸۵ م

راهنمای مصاحبه با کودکان

نویسندگان: کلر ویلسون - مارتین پاول

مترجمان: سروش بهربر - مهدی جاوید

ویراستار: مهدی خدابخش

کنترل نهایی: قربانعلی حیدری

صفحه آرای: گروه ترجمه معاونت پژوهش

ناشر: دانشگاه علوم انتظامی - معاونت پژوهش - اداره چاپ و نشر

شمارگان: ۳۰۰۰

تویت چاپ: اول، ۱۳۸۵

چاپ و صحافی: سروش

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

نشانی: تهران، دهکده المپیک، انتهای اتوبان همت غربی، زیبا دشت بالا، دانشگاه علوم انتظامی. معاونت پژوهش

تلفاکس: ۴۸۹۳۱۲۸۹ - توزیع و پخش: ۲۴۷۱۳۶۴۶

۱ شناخت ذهن کودک

- کودک چه موضوعاتی را به یاد می‌آورد؟ ۱۶
- میزان صحت و اعتبار خاطرات کودک چه اندازه است؟ ۱۹
- کودک در چه سنی می‌تواند مفاهیم اندازه‌گیری و تخمین را درک کند؟ ۲۰
- کودک چگونه می‌تواند مفهوم زمان را درک کند؟ ۲۱
- میزان آگاهی کودک از رابطه جنسی چقدر است؟ ۲۳
- کودک معمولاً از چه می‌ترسد و از چه مضطرب می‌شود؟ ۲۵
- کودک چه وقت تلقین‌پذیر می‌شود؟ ۲۶
- چه هنگام می‌توان به صحت گفته‌های کودک اعتماد کرد؟ ۳۰
- چگونه می‌توان آزمون توانایی از کودک گرفت؟ ۳۱
- آیا کودک می‌داند راز چیست؟ ۳۲
- آیا کودک خردسال به سبب توانایی ذهنی کم، در برابر آزار و اذیت آسیب‌پذیر است؟ ۳۳
- مصاحبه‌گر در مورد توانایی زبانی کودک چه باید بداند؟ ۳۴
- پاسخ به چه نوع سؤالاتی برای کودک دشوار است؟ ۳۶

۲ تدارک و برنامه‌ریزی مصاحبه

- چرا برنامه‌ریزی امری بسیار مهم است؟ ۴۱
- چه مواردی را باید در برنامه‌ریزی در نظر گرفت؟ ۴۲
- آیا می‌توان سؤالاتی را از پیش طرح کرد؟ ۴۳
- آیا برای مصاحبه با کودک، باید رضایت والدین را کسب کرد؟ ۴۶
- هنگامی که احتمال کودک آزاری زیاد است، به والدین چه باید گفت؟ ۴۶
- مناسب‌ترین محیط برای مصاحبه کدام است؟ ۴۷
- آیا هنگام مصاحبه با کودک باید از اسباب‌بازی استفاده کرد؟ ۴۸
- آیا می‌توان از عروسک‌هایی که از نظر آناتومی بدن کاملند، استفاده کرد؟ ۴۹
- مناسب‌ترین زمان برای انجام مصاحبه کدام است؟ ۵۰
- مصاحبه‌گر در برخورد اول با کودک چه کار باید انجام دهد؟ ۵۱
- چرا ارزیابی اولیه (پیش مصاحبه) باید انجام شود؟ ۵۱
- اصول اساسی مصاحبه کدام است؟ ۵۲
- آیا گفتن عبارات «نمی‌دانم» یا «نمی‌فهمم» به کودک مفید است؟ ۵۳

- مناسب ترین فرد یا افراد برای مصاحبه با کودک کدامند؟ ۵۳
- آیا هنگام مصاحبه، فردی پشتیبان باید حاضر باشد؟ ۵۵
- چه نکاتی را هنگام ضبط ویدیویی مصاحبه باید رعایت کرد؟ ۵۶
- آیا باید رضایت کودک را جلب کرد؟ ۵۸
- نوارها را چگونه باید بایگانی کرد؟ ۵۸

۳ عناصر ضروری مصاحبه

- مصاحبه گر خوب گوش می دهد، اما چه سؤالاتی باید بپرسد؟ ۵۹
- کودک محوری به چه معناست؟ ۶۰
- داشتن ذهن باز به چه معناست؟ ۶۱
- از کدام پروتکل مصاحبه باید پیروی کرد؟ ۶۲
- چگونه باید مصاحبه را آغاز کرد؟ ۶۴
- رابطه دوستانه چیست؟ ۶۵
- چگونه می توان کودک را به حرف زدن در مورد واقعه ترغیب کرد؟ ۶۶
- روایت آزاد چیست؟ ۶۷
- چگونه باید کودک را به روایت آزاد تشویق کرد؟ ۶۸
- چگونه می توان کودک را به ادامه حرف زدن تشویق کرد؟ ۷۰
- سؤالات باز کدامند و چه هنگام باید از آنها استفاده کرد؟ ۷۱
- هنگام گفت وگو در مورد آزار و اذیت جسمی یا جنسی، چه اطلاعاتی باید مطرح شود؟ ۷۳
- سؤالات خاص یا مستقیم کدامند و چگونه باید از آنها استفاده کرد؟ ۷۵
- سؤالات بسته کدامند و چه هنگام باید از آنها استفاده کرد؟ ۷۵
- سؤالات جهت دار کدامند و آیا اساسا باید از آنها استفاده کرد؟ ۷۶
- سؤالات را چگونه مطرح کنیم تا احتمال بروز خطا در گزارش کودک به حداقل برسد؟ ۷۸
- آیا می توان سؤالات خود را تکرار کرد؟ ۷۹
- چگونه می توان به کودک کمک کرد بخشی را از بخشهای دیگر جدا کند؟ ۸۱
- مدت زمان مصاحبه بی وقفه با کودک چقدر باید باشد؟ ۸۱
- اگر کودک مظنون به اتکاب جرم باشد چه باید کرد؟ ۸۳
- چگونه می توان مصاحبه را به پایان رساند؟ ۸۳
- چگونه باید دانست مصاحبه دیگری با کودک ضروری است یا خیر؟ ۸۴

۴ متناسب کردن مصاحبه با نیازهای کودک

- ابعاد مورد بررسی در مصاحبه با کودک کدام است؟ ۸۵
- چگونه باید با کودکی که به زبان مصاحبه گر مسلط، اما دارای فرهنگ متفاوتی است مصاحبه کرد؟ ۸۷

- موارد قابل توجه در انتخاب مترجم کدام است؟ ۸۹
- موارد قابل توجه هنگام کار با مترجم کدام است؟ ۹۰
- چگونه باید کودک وحشت‌زده را به صحبت کردن تشویق کرد؟ ۹۱
- اقدامهای مناسب در مورد کودکی که هنگام مصاحبه پریشان و نگران می‌شود، کدام است؟ ۹۳
- اقدامهای مناسب در مورد کودکی که از مصاحبه خودداری می‌کند، چیست؟ ۹۴
- چگونه می‌توان فرایند مصاحبه را با کودکی که دارای ناتوانیهای هوشی است، متناسب کرد؟ ۹۵
- روشهای ارتباطی کمکی و جایگزین کدام است؟ ۹۷
- چگونه می‌توان فرایند مصاحبه را با کودکی که دارای مشکل شنوایی است، تعدیل کرد؟ ۹۹
- چگونه می‌توان تشخیص داد پاسخهای کودک صرفاً برای خشنود کردن مصاحبه‌گر است یا خیر؟ ۱۰۰
- چگونه می‌توان تشخیص داد پاسخهای کودک هدایت شده است یا خیر؟ ۱۰۱
- چگونه می‌توان کودک آزاری آبینی را تشخیص داد؟ ۱۰۲

۵ ارزیابی فرایند و نتیجه مصاحبه

- آیا مصاحبه‌گر باید به کودک بگوید مطلع کردن وی از ماجرا کاری صحیح بوده است؟ ۱۰۳
- مصاحبه‌گر پس از اتمام مصاحبه باید به کودک، والدین یا قیم وی چه بگوید؟ ۱۰۵
- گزارش مصاحبه‌گر چه دستاوردهای دربر دارد؟ ۱۰۵
- مصاحبه‌گر چگونه باید مصاحبه خود را ارزیابی کند؟ ۱۰۶
- تحلیل اعتبار اظهارات چیست؟ ۱۲۴
- چگونه به دیگر مصاحبه‌گرها بازخورد دهیم؟ ۱۲۴
- مصاحبه‌گر چگونه باید خشم خود را هنگام ارزیابی شدن مهار کند؟ ۱۲۵
- مصاحبه‌گر چگونه باید نظرات ارزیابها را اجرا کند؟ ۱۲۶

پیوستها

پیوست یک ۱۲۷

پیوست دو ۱۳۹

پیوست سه ۱۴۱

واژه‌نامه ۱۴۹

کتابنامه ۱۵۷

نمایه ۱۶۳

مقدمه ناشر

کودکان سرمایه‌هایی ارزشمند و سازندگان آینده جامعه هستند. کودکان موجوداتی معصوم و آسیب‌پذیرند که دوره خردسالی‌شان باید سرشار از شادی، صلح، بازی، فراگیری و رویش باشد. کودکی، دوران شکل‌گیری شخصیت و ایجاد عادات مختلف و پیشگیری از بروز مشکلات آتی است. با این همه، این دوران برای بسیاری از کودکان به گونه‌ای دیگر رقم می‌خورد. هر روزه کودکان بی‌شماری در سراسر دنیا در معرض خطراتی قرار می‌گیرند که رشد و بالندگی آنان را به مخاطره می‌اندازد. کودک آزاری و آزار و اذیت جنسی کودکان از جمله این خطرات است. با نگاهی به عناوین نشریات می‌توان دریافت انجام اعمال منفی علیه کودکان رو به فزونی دارد.

تاکنون سازمانهای متعددی اقدامهای مختلفی برای حمایت از حقوق کودکان انجام داده‌اند. پلیس به عنوان حامی حقوق شهروندان، مسئول رسیدگی به امور کودکان بزه‌دیده است.

نخستین گام در احقاق حقوق کودکان بزه‌دیده کسب اطلاعات دقیق و موثق از آنهاست. از اساسی‌ترین ابزارهای کسب اطلاعات، مصاحبه صحیح و مبتنی بر اصول علمی است. مصاحبه یکی از روشهای معتبر و رایج برای شناخت فرد است. مصاحبه، گفت‌وگویی حضوری و هدفدار است که طی آن می‌توان اطلاعاتی خاص از فرد به دست آورد.

مصاحبه‌گر بدون کسب شناخت اولیه از مخاطب خود قادر نخواهد بود به هدف اصلی‌اش از مصاحبه دست یابد. اگر مخاطب مصاحبه‌گر کودک باشد، علاوه بر این شناخت باید از ماهیت جنبه‌های مختلف زندگی و رشد جسمانی، ذهنی، عاطفی، اجتماعی و اخلاقی خاص کودکان نیز آگاهی کامل یافت.

در کتاب حاضر، ضمن بررسی ماهیت مصاحبه با کودکان، مراحل اصلی مصاحبه و چگونگی رفع نیازهای کودک هنگام مصاحبه، گام به گام تشریح شده است. نگارندگان بر آن بوده‌اند که نحوه مصاحبه با کودکان در سنین مختلف و با پیشینه‌ها و فرهنگهای مختلف و نیز روش تعامل با والدین آنها را در این کتاب به علاقه‌مندان آموزش دهند.

مسئله مهم آزار و اذیت جنسی کودکان و مشکلات مربوط به انجام مصاحبه‌های متعدد با کودکان، محور اصلی این کتاب است. امید است با بهره‌گیری از مطالب این کتاب و به کار بستن صحیح آنها بتوان گامی بلند در راستای پیشگیری از بروز انحرافات اجتماعی و گسترش ابعاد پلیس علمی کشور برداشت.

معاونت پژوهش دانشگاه علوم انتظامی، ۱۳۸۵

مقدمه

او گفت: «نخست، اگر ترفندی ساده بیاموزی، با همه بسیار بهتر می‌توانی کنار آیی. مادامی که به دنیا از دیدگان کسی ننگری و در فکر او غوطه‌ور نشوی نخواهی توانست منظور و رفتار وی را درک کنی....»^۱
هارپر لی (۱۹۶۰)^۱

هدف از انجام مصاحبه شناختن و درک منظور و رفتار دیگران است. مصاحبه‌گر از فرد سؤال می‌کند تا وی را بهتر بشناسد و بتواند در فکر وی نفوذ کند. مصاحبه‌گر تأت بسیار می‌خواهد. پایه و اساس مصاحبه و جرأت انجام آن، اعتماد است. بدین مفهوم که آنچه مصاحبه‌شونده در مصاحبه می‌گوید، باید پذیرفت و نباید سبک سنگین کرد یا ستود؛ تنها باید پذیرفت.

انجام مصاحبه با کودکان خردسال مستلزم داشتن جرأت فراوان است. کودکان شاید ماهیت فرایند مصاحبه و نتایج احتمالی آن را ندانند؛ با این همه، باز به دنبال حس مقبولیت هستند و می‌خواهند کسی به حرفهای آنها گوش دهد و گفته‌هایشان را باور کند. مصاحبه با کودکان خردسال مستلزم داشتن دانش و مهارت است؛ دانش نسبت به موانع کلامی‌ای که باید بر آنها غلبه کرد؛ دانش نسبت به نوع اطلاعاتی که باید در مصاحبه به دست آورد و برخورداری از مهارتهای لازم برای انجام این کار؛ دانش نسبت به این اصل که مصاحبه‌گر به رغم داشتن نیت کمک کردن به کودک، ممکن است همیشه در این کار موفق نباشد. بدیهی است کتاب حاضر به تنهایی نمی‌تواند مهارتهای لازم در انجام مصاحبه با کودک را به مصاحبه‌گر بدهد، بلکه تنها با انجام تمرین می‌توان به این مهم دست یافت. هدف از نگارش این کتاب دادن دانش کافی به مصاحبه‌گر برای آشنایی با تمریناتی است که با انجام آن بتوان مهارتهای لازم را در انجام مصاحبه با کودک کسب کرد.

مخاطب کتاب حاضر کیست؟

این کتاب در درجه اول برای کمک به متخصصان امر مصاحبه با کودکانی که مورد آزار و اذیت جنسی قرار گرفته‌اند، نگاشته شده است. مأموران پلیس، مددکاران اجتماعی، روان‌شناسان و یا روان‌پزشکان ممکن است بخواهند اظهارات کودکان آزار و اذیت شده را بسنجند. وکلا یا قضات نیز شاید مایل باشند ادله و مدارک کودک را برای محاکمه در دادگاه ارزیابی کنند. اطلاعات و فنون مطرح شده در کتاب حاضر برای این افراد بسیار سودمند خواهد بود. گرچه فنون مصاحبه در این کتاب طرح و تبیین شده، اما ملزومات قانونی مربوط به آزار و اذیت جنسی کودک در آن مطرح نشده است، زیرا این نوع ملزومات که حجم آنها کم نیست، بومی هر منطقه بوده و در کشورهای مختلف متفاوت است. مصاحبه‌گر پیش از انجام مصاحبه با کودکان باید از ملزومات قانونی آن آگاهی یابد. اذیت و آزار جنسی یا سایر موضوعات مربوط به کودکان نیز شاید در حوزه کاری مشاغل همچون معلمی قرار گیرد. از این گذشته، این افراد شاید به لحاظ قانونی ملزم باشند موارد آزار و اذیت کودکان را گزارش و در مورد آن با کودک صحبت کنند. برای مثال، پزشکان شاید مایل باشند بدانند صدمات و جراحتهای متعدد چگونه به کودک وارد آمده است؛ معلمان یا مشاوران نیز ممکن است بخواهند زورگویی یا سایر رفتارهای ضد اجتماعی را بشناسند. کتاب حاضر در این راستا به آنها کمک خواهد کرد. گرچه اهداف مشاغل مزبور شاید با یکدیگر بسیار متفاوت باشد، ولی فرایند کسب اطلاعات دقیق از کودکان در آنها یکسان است.

آیا کتاب حاضر تنها در مورد آزار و اذیت جنسی کودکان کاربرد دارد؟

فرایند مصاحبه با کودکان در حوزه‌های مختلف یکسان است و موضوع مصاحبه در آن تأثیری ندارد. این کتاب به چگونگی مصاحبه با کودکانی که احتمالاً مورد آزار و اذیت جنسی قرار گرفته‌اند می‌پردازد و نشان می‌دهد چگونه می‌توان از فنون مختلف در مصاحبه با کودکان استفاده کرد. انتخاب این نوع مصاحبه به این علت نبود که انجام آن مستلزم روش و سبکی خاص است، بلکه به این دلیل بود که مصاحبه با کودک در مورد موضوعی با این درجه از حساسیت دشوارترین نوع مصاحبه است. از این گذشته، مصاحبه‌گران را اغلب اوقات در مورد مصاحبه‌های مربوط به آزار و اذیت جنسی انتقاد می‌کنند؛ از طرفی چنین مصاحبه‌هایی غالباً اساس تحقیقات دولتی حمایت از حقوق کودکان را تشکیل می‌دهد.

البته، از نظر مصاحبه‌گران، برخی از دستورالعمل‌های موجود در کتاب حاضر شاید خشک و غیرقابل انعطاف باشد؛ بدین مفهوم که انجام تحقیقات مأموران پلیس در مورد آزار و اذیت جنسی ممکن است مستلزم وجود دستورالعمل‌هایی محکم و خشک در

خصوص نحوه مصاحبه با کودکان باشد، اما اجرای چنین دستورالعملهایی شاید در شرایط دیگر منطقی نباشد. با این همه، دستورالعملها و راهبردهای طرح شده در این کتاب ساده و کارآمد است و باید پایه و اساس تمام مصاحبه‌هایی گردد که با کودکان انجام شود. استفاده از سؤالات سببی^۱ (که کودکان ممکن است درک نکنند) یا اعمال فشار و زور خفیف شاید از نظر مصاحبه‌گر که «هدفش تنها کنکاش مسائل است» امری پذیرفته باشد، اما از نظر کودکان به ندرت مورد پذیرش واقع گردد.

چرا مصاحبه‌گر نباید با قانع‌سازی^۲، کودک را به صحبت کردن ترغیب کند؟ برخی مصاحبه‌گران از اعمال فشار و زور برای ترغیب کودک به صحبت کردن درباره مسائل حساسی همچون آزار و اذیت جنسی، استفاده می‌کنند. به نظر آنها، اعمال فشار و زور باعث ایجاد اختلال در محتوای گزارش کودک نمی‌شود، چرا که اظهارات کودک در مورد آزار و اذیت وارد شده به وی بسیار دقیق است. البته، شواهد و مدارکی کافی برای تأیید یا رد این مسئله در دست نیست. انجام تحقیقات در این خصوص شاید نتیجه‌ای در بر نداشته باشد، زیرا بسیار غیراخلاقی است که برای انجام تحقیق، گروه وسیعی از کودکان را مورد آزار و اذیت قرار دهیم و سپس طی چند سال با آنها مصاحبه کنیم تا میزان دقت گفته‌هایشان مشخص شود. گرچه بدین منظور می‌توان مطالعات موردی انجام داد و نتایج آن را ارزیابی کرد، ولی اصل واقعه معمولاً ناشناخته می‌ماند. چنین مشکلی در مورد سوابق مربوط به اظهارات کذب کودکان نیز وجود دارد. در این موارد، میزان واقعی این اظهارات را تنها می‌توان تخمین زد. حافظه کودک در مورد وقایع شخصی تنش‌زا همچون آزمایشهای پزشکی، ممکن است بسیار دقیق باشد (گودمن، رودی، بوتوم و آدام، ۱۹۹۰)^۳، اما فنون مصاحبه‌ای که بر اعمال فشار و زور مبتنی است ممکن است در محتوای گزارش کودک خردسال اختلال ایجاد کند (سیسی و بروک، ۱۹۹۳)^۴. این کتاب به بررسی چنین ففونی می‌پردازد تا مصاحبه‌گران را نسبت به عدم استفاده از آنها آگاه سازد.

محتوای کتاب دقیقاً چیست؟

هر فصل از کتاب مرحله‌ای از فرایند مصاحبه را معرفی می‌کند. فصل یکم به بررسی درک کودک از جهان و مهتر از آن به کاوش تفاوت‌های بارز آن با نوع درک بزرگسالان

1. casual questions

2. persuasion

3. Goodman, Rudy, Bottoms & Adam, 1990

4. Ceci & Bruck, 1993

می‌پردازد. درک دیدگاه‌های کودک نسبت به جهان ممکن است دشوار باشد، اما بسیار آموزنده خواهد بود و بدون آن سؤالاتی که در مصاحبه مطرح می‌شود ممکن است مؤثر واقع نشود و پاسخ به آنها سوءتعبیر گردد. فصل دوم، مصاحبه‌گر را برای انجام مصاحبه آماده می‌کند. انجام مصاحبه موفق با کودک مستلزم نوعی طرح‌ریزی است. دست‌کم، پیش از انجام مصاحبه باید هدفی روشن از آن ترسیم کرد. در فصل سوم، فنون متفاوت مصاحبه تشریح و مثالهایی نیز برای افزایش بهره‌وری از این فنون مطرح شده است. در این فصل، مناسب‌ترین ساختار مصاحبه بر اساس پروتوکلهای بین‌المللی نیز پیشنهاد شده است. در فصل چهارم، نکاتی در خصوص جرح و تعدیل فنون استاندارد مصاحبه برای انجام مصاحبه با کودکانی که پیشینه فرهنگی متفاوتی دارند یا به معلولیتی خاص مبتلا هستند، ذکر شده است. در این فصل نحوه استفاده از مترجم شفاهی و وسایل کمکی برای انجام مصاحبه تبیین شده است. فصل آخر کتاب، یعنی فصل پنجم، به تشریح مراحل پس از انجام مصاحبه، مخصوصاً مرحله کسب اطلاعات از کودک و مصاحبه‌گر می‌پردازد. در این فصل، برای غنا بخشیدن به مهارتهای مصاحبه در آینده، رونوشتی کامل از مصاحبه‌ای حقیقی بررسی و ارزیابی می‌گردد. منابع و مأخذ اصلی مورد استفاده، در داخل متن و نیز در فهرست منابع در آخر کتاب مشخص شده است.

آیا کتاب حاضر تحقیق محور است یا عمل محور؟

موضوع اصلی این کتاب تبیین چگونگی مصاحبه با کودک است نه تشریح تحقیقات انجام شده در این زمینه. در حال حاضر، مطالعات فراوانی در زمینه مصاحبه با کودکان انجام شده است. در این مطالعات خلاصه‌ای از منابع و مأخذ مربوط، به خوبی تشریح شده است. برای مثال، برای موضوع مصاحبه‌های تحقیقی، بررسی اثر پول و لمب (۱۹۹۸)^۱ را پیشنهاد می‌کنیم؛ اثر الدریج و وود (۱۹۹۸)^۲ خلاصه مطلوبی از مبحث زبان مصاحبه در اختیار می‌گذارد؛ ساتلر (۱۹۹۸)^۳ نیز در اثر خود شرح جامعی از کل فرایند مصاحبه با کودکان انجام می‌دهد. به هر حال، کتاب حاضر به بررسی چگونگی انجام مصاحبه با کودکان می‌پردازد و مخصوصاً به سؤالات مصاحبه‌گران پاسخ می‌دهد. در این کتاب، نگارندگان در قالب محقق و نیز مربی، به سؤالات بسیاری پاسخ می‌دهند و در حقیقت این سؤالات اساس کتاب را می‌سازد. فهرست تمام سؤالات مزبور در بخش فهرست مطالب آورده شده است تا خواننده بتواند براساس آن کتاب را کاملاً بخواند و یا در صورت نیاز، به مطالب

1. Pool & Lamb, 1998

2. Aldridge & Wood, 1998

3. Sattler, 1998

مورد نظر دسترسی آسان پیدا کند. کتاب راهنمای حاضر در زمینه اجرای برنامه‌های آموزش عملی مصاحبه با کودکان نمونه ممتازی است. متخصصان تازه‌کار رشته مصاحبه با کودکان نیز قطعاً از مطالعه این کتاب بهره‌مند خواهند گشت.

چگونه باید از این کتاب استفاده کرد؟

تدوین کتاب حاضر به گونه‌ای است که در قالب منبعی علمی مورد استفاده علاقه‌مندانی خواهد بود که دارای مشغله کاری بسیاری هستند. پیشنهاد نگارندگان کتاب حاضر به مصاحبه‌گرانی که در حرفه مصاحبه‌گری تجربه کافی ندارند این است که این کتاب را از ابتدا تا انتها مطالعه کنند. تلاش نگارندگان بر آن بوده است که کتاب را تا حد امکان مختصر و مفید تدوین کنند تا مطالعه آن باعث اتلاف وقت ارزشمند متخصصان فن مصاحبه نگردد! کتاب پیش‌رو کتابی کنشی - واکنشی است. اگر فرد تجربه‌های شخصی خود را در فراگیری مهارتی نو به کار بندد، میزان فراگیری وی بیشتر خواهد شد. این اصل در زمینه کسب مهارت‌های مصاحبه نیز صدق می‌کند. تمرینهایی نیز در این کتاب مطرح شده است که برخی از آنها را می‌توان با قلم و کاغذ و برخی دیگر را با فعالیت بیشتر انجام داد. خواهشمند است این تمرین‌ها را انجام دهید. تمرین‌های مزبور در داخل متن کتاب مطرح شده و پیشنهادها یا پاسخهای مقتضی در پیوست آن آمده است.

نگارندگان کتاب چه کسانی هستند؟

هر دو نگارنده کتاب حاضر پیش از مبادرت به تحقیق در این زمینه، به عنوان روان‌شناس بالینی فعالیت کرده‌اند. تحقیق این دو به فنون مصاحبه و روشهای ارتقای فنون مصاحبه با کودکان معطوف است. در پیشینه فعالیت کاری این محققان آموزش مأموران پلیس، مددکاران اجتماعی، وکلا و روان‌شناسان در زمینه مصاحبه با کودکان در کشورهای انگلستان، ایالات متحده، استرالیا و زلاندنو به چشم می‌خورد. نگارندگان در کشورهای مزبور همایشهای تخصصی در زمینه مصاحبه با کودکان نیز برپا کرده‌اند. کتاب پیش رو خلاصه‌ای است از آموخته‌های مربوط به مصاحبه با کودکان که البته خالی از اشکال نیز نیست.